

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์ความขัดแย้งทางความคิดเห็นและการแสดงออกทางการเมืองในปัจจุบันสะท้อนให้เห็นความไม่สอดคล้องกันระหว่างหลักการต่างๆทางระบอบประชาธิปไตยกับสภาพที่ปรากฏ โดยอาจอธิบายด้วยหลักการการปกครอง 2 แบบที่แตกต่างกันคือ การปกครองแบบคณาธิปไตย (Oligarchy) และการปกครองแบบประชาธิปไตย (Democracy) ซึ่ง โรเบิร์ต มิเชลส์ (อ้างถึงใน สถิต นิยมญาติ, 2524: 102) ได้กล่าวถึงการปกครองแบบคณาธิปไตยว่าให้สิทธิและอำนาจในการปกครองกับคนกลุ่มน้อยโดยมองว่า คนกลุ่มน้อยที่มีความเข้มแข็งจะสามารถควบคุมจัดการคนกลุ่มมากที่มีความอ่อนแอได้อย่างซ้ำซ้อน รวมทั้งสามารถใช้กลอุบายที่แยบยลในการบริหารอีกด้วย โดยภายใต้คนกลุ่มน้อยที่มีความเข้มแข็งนี้จะแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยเล็กๆหลายกลุ่มที่ทำหน้าที่คอยควบคุมเครือข่ายของสมาชิกคนกลุ่มมากที่อ่อนแอเพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือและการสนับสนุนเมื่อถึงเวลาจำเป็นหรือเพื่อปฏิบัติกิจกรรมทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้อำนาจของคนกลุ่มน้อยที่มีความเข้มแข็งเพิ่มสูงขึ้น ขณะที่การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น การเข้าร่วมทางการเมืองถือได้ว่าเป็นมรรควิธีอันสำคัญที่จะทำให้การปกครองโดยความยินยอมของประชาชนเป็นจริงได้ ขณะเดียวกัน ประชาชนก็มีสิทธิที่จะ ถอดถอนความยินยอมด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆได้เช่นกัน ทำให้ผู้ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนหรือผู้ที่ตนปกครองอยู่ (ชศ สันตสมบัติ, 2533 และ สถิต นิยมญาติ, 2524)

ความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบันนอกจากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นและอาจเกิดจากความเข้าใจและการรับรู้ความเป็นประชาธิปไตยของคนไทยที่มีแตกต่างกัน พระธรรมปิฎก [ป.อ.ปยุตโต] (2546) ได้กล่าวไว้ว่า คนจำนวนมากในสังคมถูกชักจูงและหลงไปตามลัทธิต่าง ๆ เพราะขาดปัญญา ดังนั้นหากประชาชนมีเสรีภาพโดยปราศจากปัญญาแล้วอาจก่อผลร้ายที่ตรงข้ามกัน 2 แบบ คือ 1.แต่ละคนทำตามใจชอบ เอาแต่ความคิดเห็นของตัวเอง ทำให้เกิดความขัดแย้งแตกแยกกระจัดกระจายไป และ 2.คนอาจจะรวมกัน แต่เป็นการยอมถูกชักจูงไปในเรื่องไม่เข้าเรื่อง เสียหาย ทำให้เกิดความเลื่อมแก่สังคมได้ ซึ่งคนขาดปัญญาที่ใช้เสรีภาพในลักษณะนี้ อาจจะพากันไปทำความวิบัติแก่สังคมและประเทศ โดยท่านได้กล่าวอีกด้วยว่า “คุณภาพของประชาธิปไตย อยู่ที่คุณภาพของประชาชนเป็นสำคัญ ถ้าประชาชนมีคุณภาพดี ประชาธิปไตยก็มีคุณภาพดีด้วย ถ้าประชาชนมีคุณภาพต่ำ ประชาธิปไตยก็จะเป็นประชาธิปไตยอย่างเลวด้วย เพราะคุณภาพของประชาธิปไตยขึ้นต่อคุณภาพ

ของประชาชน และคุณภาพของประชาชนก็ขึ้นต่อคุณภาพของการศึกษา” พระธรรมปิฎก [ป.อ. ปยุตโต] (2546:4) สอดคล้องกับท่านพุทธทาสที่กล่าวว่า ประชาธิปไตยจะเป็นอันตรายมาก ถ้าประชาชนเป็นคนไม่ดี จะกลายเป็นพลิกโลกนี้ให้เป็นนรก และยังกล่าวด้วยว่า “การเมืองยุ่งยาก เพราะคนไม่รู้จักการเมือง” และ “พุทธบริษัทมีเหตุผลที่ต้องสนใจการเมือง” (พุทธทาสภิกขุ, 2549: 11-12) จึงอาจสรุปได้ว่าหากต้องการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศไทยให้สามารถดำเนินตามหลักการที่ถูกต้องเพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างคนในทุกภาคส่วนของสังคม และให้เป็นไปตามหลักเสรีภาพ เสมอภาค และภราดรภาพ การศึกษาจึงจัดเป็นกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป้าหมายที่แท้จริงของการศึกษาคือการพัฒนาความเป็นพลเมืองในสังคม (วิทยากร เชียงกูล, 2544: 119 และ ประเวศ วะสี, 2550)

เพลโตกล่าวว่ากระบวนการขัดเกลาทางการเมืองควรเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงเด็กไปจนถึงวัยรุ่น เพราะเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมกว่าเวลาใดในการสร้างคุณลักษณะใดๆขึ้น (พรศักดิ์ ผ่องแผ้วและ สายทิพย์ สุคติพันธ์, 2526) และจากการศึกษาวิจัยของนักรัฐศาสตร์ในหลายประเทศ ต่างพบตรงกันว่า การขัดเกลาทางการเมืองเป็นกระบวนการควรเริ่มกระบวนการตั้งแต่วัยเด็ก เพราะวัยเด็กจะเป็นต้นกำเนิดของความเชื่อทัศนคติ พฤติกรรมทางการเมืองต่างๆ เป็นการเริ่มต้นการสร้างลักษณะนิสัยเฉพาะของบุคคลทางการเมือง และมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองในวัยผู้ใหญ่ด้วย การขัดเกลาทางการเมืองที่มีต่อเด็กในระยะก่อนถึงวัยผู้ใหญ่ (Pre - Adult) จะมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างการรับรู้และความโน้มเอียงพื้นฐานต่อการเมืองและสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเมือง อาทิ ความสนใจทางการเมือง ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมืองซึ่งก็คือความคิดที่ว่าตนสามารถมีส่วนร่วมและเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆทางการเมืองได้ ความไว้วางใจ และไม่ไว้วางใจทางการเมือง ซึ่งความ โนมเอียงพื้นฐานเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสร้างลักษณะทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม อันเป็นลักษณะที่สำคัญของระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่ ถ้ากระบวนการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองในระบบการเมืองใดสามารถสร้างหรือส่งผ่านความโน้มเอียงทางการเมืองพื้นฐานที่อำนวยต่อระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมได้ ย่อมทำให้สมาชิกในระบบการเมืองนั้นมีความกระตือรือร้นเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขันและมีประสิทธิภาพได้ กระบวนการขัดเกลาทางการเมืองเหล่านี้ เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ “การเรียนรู้ทางการเมือง” ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม ปรัชญาการณในสังคมโดยเฉพาะการเมืองนั้นล้วนเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นหรือประกอบสร้างขึ้นโดยมนุษย์กลุ่มหนึ่งซึ่งทำหน้าที่ครอบงำสังคมผ่านสื่อมวลชนและสถาบันทางสังคมต่างๆ กระบวนการต่างๆเหล่านี้ได้พรากสัญญาชาตญาณการมีส่วนร่วมทางการเมืองบางอย่างไป เพื่อทำให้เกิดคุณลักษณะ “การคล้อยตามระบบ” และ “การยอมรับโดยปริยาย” ขณะที่เยาวชนซึ่ง

เป็นส่วนหนึ่งของสังคมตกอยู่ภายใต้กระบวนการดังกล่าวโดย ถูกทำให้เชื่อว่าเยาวชน ไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับการเมือง การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของเยาวชนเป็นสิ่งไม่เหมาะสม และเป็นคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม จึงทำให้เยาวชนลอยห่างจากปรากฏการณ์ทางการเมืองและแยกตัวออกจากสังคม ด้วยการเมินเฉย (Ignore) ต่อปัญหาทางการเมืองต่างๆที่เกิดขึ้นพฤติกรรมของเยาวชนลักษณะนี้จึงเหมือนการยอมจำนนต่อโครงสร้างทางสังคมที่ค่อยๆหล่อหลอมและประกอบสร้างตัวตน (Identity) ขึ้นมา และเป็นการตอกย้ำและย้อนกลับไปผลิตซ้ำทางความคิดและพฤติกรรมที่เป็นการเสริมความเข้มแข็งและการดำรงอยู่ให้กับอุดมการณ์และสถาบันทางการเมืองมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้โครงสร้างทางความคิดและพฤติกรรมของเยาวชนที่มีต่อการเมืองแน่นหนาขึ้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2529 และ กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน, 2551)

มิเชล ฟูโกต์ (อ้างถึงใน ธีรยุทธ บุญมี, 2551) มองว่า ปังเจกถูกห่อหุ้มด้วยวาทกรรมและปฏิบัติการ และไม่มีอิสรภาพจะกำหนดนิยามให้กับตนเองได้ แต่ขณะเดียวกัน ฟูโกต์กลับมองว่าปังเจกก็สามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมได้เช่นกัน และสิ่งที่ฟูโกต์ให้ความสนใจมิใช่ว่าอำนาจอยู่ที่ใคร แต่ฟูโกต์สนใจรูปแบบของการใช้อำนาจโดยอาศัยการควบคุม ความคิด พื้นที่ และเทคโนโลยี และในขณะเดียวกันอำนาจก็มีได้มีเพียงความหมายในด้านลบเท่านั้น อำนาจยังสามารถก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ได้ด้วย ขึ้นอยู่กับคุณภาพของการใช้อำนาจในรูปแบบความสัมพันธ์ของคน ความคิด พื้นที่ และเทคโนโลยี ที่สะท้อนผ่านการกดขี่ต่อต้าน สร้างสรรค์หรือทำลาย ขณะที่นักทฤษฎีสายปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์มองว่าการถ่ายทอดวัฒนธรรมโดยเน้นการแสดงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม เช่น ภาษา หรือพิธีกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งกำหนดการดำเนินชีวิตของเราในฐานะพลเมือง เป็นสมาชิกครอบครัว สมาชิกในโรงเรียน ฯลฯ รวมทั้งสื่อมวลชนซึ่งมีบทบาทสำคัญในปัจจุบัน ในด้านที่เป็นตัวสร้างหรือจำลองสัญลักษณ์ต่างๆทางวัฒนธรรม สัญลักษณ์เหล่านี้จึงมีความสำคัญในปังเจกและส่งผลให้ปังเจกสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยผ่านกระบวนการจัดระเบียบทางสังคม โดยมองว่าการจัดระเบียบทางสังคมมีลักษณะเป็นกระบวนการมากกว่าโครงสร้าง แบบแผนของการจัดระเบียบเป็นพฤติกรรมของปังเจกบุคคล โดยอาศัยการกระทำซ้ำๆ ด้วยการใช้อำนาจใหม่ อันจะส่งผลให้เกิดการแปลความหมายใหม่ การประเมินผลใหม่ การนิยาม และการกำหนดพฤติกรรมใหม่ๆให้เกิดขึ้นได้เสมอ เพราะแบบแผนของการจัดระเบียบทางสังคมสามารถก่อให้เกิด สนับสนุน และดำเนินการเปลี่ยนแปลงได้ (ชนิดา รัศมีพลเมือง, 2534 ; กาญจนา แก้วเทพ, 2529 ; สุภางค์ จันทวานิช, 2551 ; อภิญญา เฟื่องฟูสกุล, 2549 และ เศษฐา พวงหัตถ์, 2548)

การเตรียมประชาชนหรือพลเมืองให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งเพื่อประโยชน์สุขของสังคมนั้น เป็นภารกิจเบื้องต้นของสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมองว่าวิชาพลเมืองศึกษา

คือ “การเรียนรู้ในเรื่องการเมืองเบื้องต้น” โรงเรียนจึงเป็นแบบอย่างแนวปฏิบัติในเรื่องของ ประชาธิปไตย เพื่อเด็กจะได้เข้าใจในเรื่องของสิทธิและหน้าที่ของตน โดยเรียนรู้โดยตรง อาทิ การจัดตั้งสภานักเรียน การแสดงบทบาทสมมุติ การจัดทำหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน ทั้งนี้ กรม วิชาการ (2541) ได้เสนอแนวทาง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยไว้ โดยมองว่า ประชาธิปไตยจะต้องประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ ระบบการเมืองการปกครอง และระบบวิถีชีวิต ของคนในสังคม สิ่ง que การศึกษาจำเป็นต้องทำคือการสร้างความคิดรวบยอดและเสริมสร้างเจตคติ ประชาชน โดยเริ่มจากการปูพื้นฐานทางด้านวิถีชีวิตในสังคมให้เกิดความมั่นคงเสียก่อน ระบบ การเมืองและการปกครองก็จะสามารถพัฒนาขึ้นเองได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งนี้เรื่องดังกล่าวมิได้ มีข้อจำกัดในเรื่องสถานที่และเวลาของการสอนในระบบโรงเรียนเพียงอย่างเดียว เพราะการจัด การศึกษาในลักษณะดังกล่าวอาจไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีสภาพ ไร้ระเบียบ (Chaotic Society) เช่นปัจจุบัน จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ครอบครัว ชุมชน และองค์กรต่างๆต้องเข้ามา เกี่ยวข้องด้วยโดยตรง กระบวนการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้ทอดทิ้งกระบวนการที่สำคัญที่สุดไป คือ กระบวนการศึกษาของรัฐ เรามุ่งที่จะสร้างคนมาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา มุ่งสร้างคนเข้าสู่ ระบบอุตสาหกรรม แต่เราลืมไปว่า มนุษย์ยังมีศักยภาพในการเป็นคนดี และเป็นพลเมืองที่ดีได้ด้วย (ว.วิชริเมธี, วุฒิพงษ์ เพรียบจริยวัฒน์ และอัญชลีพร กุสุมภ์, 2550: 34)

ทั้งนี้ การเรียนรู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ที่ดี ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตนเอง (สุพัตรา ชาติบัญชาชัย, ม.ป.ป.) เพราะการเรียนรู้ย่อมเป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่มีความหมาย คือ ความรู้ที่ใช้แก้ปัญหาสลับซับซ้อนได้ โดยมีหัวใจอยู่ที่การคิดเป็น ทำเป็น เสนอสมมติฐานการณได้ อย่าง เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ตามแนวความคิด constructivism ที่เน้นกระบวนการ เรียนรู้แบบสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการปฏิบัติและลงมือทำ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ สิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผลของการเรียนรู้คงอยู่ยาวนานและการจะสร้างความรู้แก่ ตนเองได้นั้น ต้องผ่าน “การศึกษาที่ดี” คือ การให้โอกาสผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมและ สร้างสรรค์สิ่งต่างๆเพื่อให้เกิดการสร้างความรู้แก่ตนเอง (พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา และ จีระ หงส์ ลดากรมภ์, 2545) การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมจึงเป็นเรื่องที่น่าพาให้เกิดการเข้าใจในกระบวนการ คิดได้ด้วยตนเอง และเป็นคนที่มั่นใจลงมือทำ ซึ่งความหมายของ กิจกรรมก็คือ กิจใดๆก็ตามที่ ผู้ดำเนินการจัดการขึ้นมาอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยหวังใช้เป็น “กระบวนการ” เพื่อพัฒนาผู้เข้าร่วม กิจกรรมนั้นๆ การจัดกิจกรรมที่ดีจึงควรเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดง บทบาทและความสามารถของตนเองให้มากที่สุดเพื่อจะได้มีการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ มีระเบียบวินัย รู้จักการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถเข้าใจถึง กระบวนการปกครองแบบประชาธิปไตยได้ในที่สุด (โรม วงศ์ประเสริฐ, 2545: 11-16)

ละครจัดเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ใช้พัฒนากระบวนการเรียนรู้จากการทำงานและความรับผิดชอบร่วมกันได้ การเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้จริงและบูรณาการกับชีวิตได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) และละครยังเป็นกระบวนการของการพัฒนาอีกด้วย (Richard Drain, 1995) เพราะการเรียนรู้ผ่านละคร ทำให้การรับรู้ การสื่อสาร และการแสดงออกของผู้เรียนเป็นไปในลักษณะที่ดีขึ้น (McGregor, Tate and Robinson, 1977) ละครยังช่วยพัฒนามนุษย์ในด้านต่างๆ ทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมรู้จักการถ่ายทอดความคิด เพื่อนำเสนอหรือแสดงออกในทางสร้างสรรค์ได้ ทำให้เข้าใจเพื่อนมนุษย์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และกระตุ้นความสนใจได้ (โชคก เก่งเขตรกิจ และผดุง อารีพันธุ์, 2529 และฉวีวรรณ กินาวงศ์, 2520) ละครจึงจัดเป็นกิจกรรมที่มีคุณประโยชน์และเอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ความว่า “การละคร นอกจากจะเป็นเครื่องบันเทิงและให้ความสุขแล้ว ยังเป็นวิถีแห่งการศึกษาที่สำคัญ เพราะละครเป็นสิ่งที่จะโน้มน้าวจิตใจคนให้เห็นผิดเห็นชอบได้ ทำให้จิตใจสูงขึ้น” (อ้างถึงใน ฉวีวรรณ กินาวงศ์, 2520) ดังสะท้อนให้เห็นในบทพระราชนิพนธ์เรื่อง *ฉายอำนาจ* (ศรีอยุธยา, ม.ป.ป.) ซึ่งทรงพระราชนิพนธ์ไว้เพื่อสะท้อนแนวคิดเรื่องการปกครองและเรื่อง *มหาดมะ* (พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร, ม.ป.ป.) ที่สะท้อนแนวคิดเรื่องจิตสาธารณะอันเป็นคุณลักษณะหนึ่งของวิถีประชาธิปไตย เป็นต้น

เยาวชนในปัจจุบันขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติภารกิจร่วมกัน ขาดสมาธิ ขาดจุดมุ่งหมายและความพยายามในการทำงาน รวมทั้งขาดแรงบันดาลใจในทางสร้างสรรค์ (สถาบันคลังสมองของชาติ, 2549: 28) อันจะส่งผลต่อการขาดความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในกิจการใดๆ ของประเทศ จึงเป็นการสมควรยิ่งที่จะใช้กระบวนการละคร เป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาวิถีทางประชาธิปไตยให้แก่เยาวชน ด้วยการใช้ “กระบวนการสร้างสรรค์ละคร” ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ที่อาศัยกระบวนการกลุ่มเป็นกิจกรรมในการพัฒนาการคิดและจิตสำนึกของเยาวชนให้ไปสู่สภาวะที่เข้าใจตนเอง เพื่อนมนุษย์ เข้าใจความเป็นของโลก และตระหนักถึงศีลธรรมนำชีวิต” (โครงการสื่อชาวบ้าน อ้างถึงในสถาบันคลังสมองของชาติ, 2549: 18) อันเป็นปัจจัยที่สอดคล้องกับหลักการสำคัญที่ทำให้เยาวชนอยู่ร่วมกับเพื่อนมนุษย์ที่แตกต่างหลากหลายในสังคมประชาธิปไตยได้ด้วย

กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เครื่องมือละครเข้ามาในการพัฒนาเยาวชนที่พบส่วนใหญ่จะเน้นการใช้เป็นกิจกรรมในการทำความเข้าใจเนื้อหาของรายวิชาต่างๆ หรือ ใช้เป็นกิจกรรมกลุ่มที่มุ่งเน้นการพัฒนาการทำงานเป็นทีม ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ในรูปแบบต่างๆ อาทิ พัฒนาการเปลี่ยนแปลง พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง พัฒนาทักษะด้านละคร เป็นต้น แต่ไม่เคยมีกลุ่มใดเคยใช้ในเรื่องการนำไปพัฒนาวิถีประชาธิปไตยในเยาวชน และเมื่อพิจารณากระบวนการ

จัดการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครโน้ตมิติของการพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชนที่ใช้การเรียนรู้ตามแนว Constructivism สามารถเกิดลักษณะของการใช้อำนาจในการบริหารจัดการได้ 3 ลักษณะ คือ 1)การใช้อำนาจในแนวดิ่ง พบได้ในกลุ่มละครโน้ตมิติโรงเรียน 2)การใช้อำนาจในแนวราบ พบได้ในกลุ่มละครเยาวชน และ 3)การใช้อำนาจแนวผสมผสาน พบได้ในกลุ่มละครอิสระ โดยทั้ง 3 ลักษณะนี้ ในบางกลุ่มพบปัญหาการบริหารอำนาจ เนื่องจากมีระบบการสั่งการแบบเบ็ดเสร็จ มีการเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานมากกว่าเน้นกระบวนการ ขาดการดึงสมาชิกในกลุ่มมามีส่วนร่วม เป็นต้น นอกจากนี้งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาเยาวชนด้านการเมืองส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการสำรวจความคิดและพฤติกรรมของเยาวชนที่มีต่อการเมือง และมีการใช้กิจกรรมบางอย่างเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการเมืองแก่เยาวชน ขณะเดียวกันก็พบงานวิจัยด้านละครเพื่อการพัฒนาที่แบ่งเป็นสองส่วนด้วยกัน คือ การพัฒนาเชิงเนื้อหา และ พัฒนาเชิงกระบวนการ แต่ยังไม่มีการใช้กระบวนการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาการเมืองแก่เยาวชนในประเทศไทยมาก่อน ทั้งนี้กระบวนการละครเป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาวิถีประชาธิปไตยให้เกิดแก่เยาวชนได้ ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะช่วยให้เห็นถึงพลังของเครื่องมือละครที่สามารถสร้างการเรียนรู้วิถีประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในเยาวชน ผ่านการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมสร้างสรรค์ละครของเยาวชนที่มีลักษณะการบริหารอำนาจใน 3 ลักษณะ รวมทั้งเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ทั้งในเรื่องของ คน ความคิด พื้นที่ และ เทคโนโลยีด้วย

คำถามวิจัย

1. สภาพ ปัญหา และปัจจัย ในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชนเป็นอย่างไร
2. การนำเสนอกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน มีรูปแบบเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัย ในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชนและนำเสนอรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน โดยอาศัยแนวคิดต่างๆ ดังนี้

1.1 แนวคิดกระบวนการสร้างสรรค์ละคร

กระบวนการสร้างสรรค์ละครเป็นกระบวนการผลิตละครที่มี 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนเตรียมงาน (Pre-Production) 2) ขั้นตอนการแสดง (Production) และ 3) ขั้นตอนประเมินผล (Post-Production) ในแต่ละขั้นตอนจะมีการบริหารจัดการคน งานสร้างสรรค์ รวมทั้งพื้นที่และเวลา เพื่อให้งานละครสำเร็จลุล่วงออกสู่สายตาสาธารณชน

1.2 แนวคิดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism

การเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism เป็นการเรียนรู้ที่เชื่อว่าผู้เรียนรู้สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ โดยผ่านขั้นตอนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นตั้งความคิด ทบทวนความรู้เดิม 3) ขั้นปรับเปลี่ยนแนวความคิด 4) ขั้นนำความคิดไปใช้ และ 5) ขั้นทบทวน เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้ประสบการณ์ใหม่และปรับโครงสร้างทางปัญญา ก่อนจะนำไปสู่การสร้างความรู้ในตนเอง ทำให้วิธีการเรียนรู้ในลักษณะนี้มีผลต่อการจดจำที่คงทนยาวนาน

1.3 แนวคิดเรื่อง อำนาจ ของ มิเชล ฟูโกต์ ที่ผนวกเข้ากับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์

ในเรื่องของการสร้างตัวตนใหม่

อำนาจมิได้มีเพียงส่วนกดขี่หรือทำลายเพียงอย่างเดียว อำนาจยังรวมไปถึงความสามารถในที่บุคคลจะต่อต้านในเชิงสร้างสรรค์ โดยออกมาในรูปของการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆได้อีกด้วย การใช้มีหลายรูปแบบ คือ 1) แนวคิดเป็นการใช้อำนาจที่มีระดับของอำนาจแตกต่างกันอย่างชัดเจน 2) แนวราบ เป็นการใช้อำนาจที่มีระดับใกล้เคียงกัน และ 3) แนวผสมผสาน เป็นการใช้อำนาจแบบที่มีทั้งแนวตั้งและแนวราบ คือ ขณะที่มีการใช้อำนาจในระดับใกล้เคียง ก็มีผู้มีอำนาจเหนือกว่าคอยควบคุมตรวจสอบอีกระดับหนึ่ง ในการพิจารณาอำนาจจะพิจารณาที่การใช้อำนาจแบบมีดุลยภาพระหว่างคน ความคิดซึ่งผนวกเรื่องการสร้างตัวตนใหม่โดยการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล อันนำไปสู่ความคิดในการสร้างความหมายใหม่ให้กับตนเอง รวมทั้งพิจารณาพื้นที่ และเทคโนโลยี ทั้งหมดนี้จะแสดงผ่าน

กิจกรรมแสดงออกของบุคคล อาทิ การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การใช้ภาษา ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา การเรียนรู้และพฤติกรรมต่างๆ เป็นต้น

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มผู้สร้างสรรค์ละคร ประกอบด้วย เยาวชน กลุ่มละคร นักปฏิบัติการทางการละคร นักละครเพื่อการพัฒนา ผู้เชี่ยวชาญด้านละคร ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละคร

2.2 กลุ่มนักวิชาการ นักการศึกษา อาจารย์ ที่มีความรู้ความชำนาญด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การละคร การพัฒนาสังคม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตย หมายถึง กระบวนการพัฒนาวิถีประชาธิปไตยด้วยตนเองของผู้เรียนรู้เพื่อให้มีความรู้ จิตใจ และพฤติกรรม ที่สะท้อนคุณลักษณะของวิถีประชาธิปไตย ผ่านการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นถ่วงความคิดและทบทวนความรู้เดิม 3) ขั้นปรับเปลี่ยนแนวคิด อันประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างความคิดใหม่ และประเมินความคิดใหม่ 4) ขั้นนำความคิดไปใช้ และ 5) ขั้นทบทวน ในขั้นตอนการเรียนรู้ทั้งหมดจะเกิดจากการพัฒนาวิถีประชาธิปไตยในขณะสร้างสรรค์ละคร

2. การสร้างสรรค์ละคร หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ 3 ขั้นตอน คือ 1.ขั้นเตรียมงาน (Pre- Production) 2.ขั้นการแสดง (Production) และ 3.ขั้นประเมินผล (Post – Production) ในแต่ละขั้นตอนจะพิจารณากระบวนการบริหารจัดการคน งานสร้างสรรค์ พื้นที่และเวลา เพื่อผลิตละครออกสู่สายตาสาธารณชน

3. เยาวชน หมายถึง กลุ่มเยาวชนอายุระหว่าง 16-25 ปี ที่อาสาสมัครเข้ามาทำกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชนและนำเสนอรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน โดยอาศัยแนวคิดกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละคร ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism และผนวกแนวคิดเรื่องอำนาจ ของ มิเชล ฟูโกต์ การสร้างตัวตนตามทฤษฎีปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์

เพื่อพิจารณาใช้อำนาจแบบมีดุลยภาพขณะเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ผ่านการสร้างสรรค์ละคร

กระบวนการสร้างสรรค์ละครมีลักษณะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนรู้สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยผ่านการปรับโครงสร้างทางปัญญาของตนผ่านการลงมือปฏิบัติ จึงมีผลทำให้ผลของการเรียนรู้ในลักษณะนี้มีลักษณะคงทน ยาวนาน และผู้เรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง โดยการเรียนรู้ในลักษณะนี้สามารถพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชนได้ผ่านขั้นตอนการสร้างสรรค์ละคร 3 ขั้นตอน คือ

- 1.ขั้นเตรียมงาน (Pre-Production) เป็นขั้นของการเตรียมงานในทุกๆภาคส่วนเพื่อให้เกิดความพร้อมในการแสดงขั้นต่อไป รวมถึงเป็นขั้นตอนในการซ้อมละคร
- 2.ขั้นการแสดง (Production)เป็นขั้นของการสื่อสาร โดยตรงระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม
- 3.ขั้นประเมินผล (Post-Production)เป็นขั้นของการสรุปงานที่ทำตั้งแต่ต้นจนจบการสร้างสรรค์ละครเรื่องนั้นๆ เพื่อประเมินสิ่งที่ดีและควรแก้ไขเพื่อนำไปปรับปรุงในการทำงานสร้างสรรค์ละครครั้งต่อไป

ในการสร้างสรรค์ละครทุกขั้นตอนจะเกิดการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ผ่านกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะของวิถีประชาธิปไตย ดังนี้

1) **ขั้นนำ (orientation)** เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะรับรู้ถึงจุดมุ่งหมายและมีแรงจูงใจในการเรียนบทเรียน เช่น ขั้นเตรียมการแสดง (Pre-Production) อันประกอบไปด้วย การชี้แจงถึงเป้าหมายในการสร้างสรรค์ละครเพื่อการเรียนรู้วิถีประชาธิปไตย การเลือกกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ละคร การเลือกเรื่องที่จะแสดง การแบ่งหน้าที่ การกำหนดขอบเขตของบทบาทและหน้าที่ของทีมงาน เป็นต้น

2) **ขั้นล้วงความคิดหรือขั้นทบทวนความรู้เดิม (elicitation of the prior knowledge)** เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์ละคร อาทิ ขั้นตอนการสร้างสรรค์ละคร ประเภทของละคร บทบาทและหน้าที่ของทีมงานฝ่ายต่างๆ เป็นต้น และล้วงความคิดหรือทบทวนความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่ เกี่ยวกับวิถีประชาธิปไตย เช่น ลักษณะของวิถีประชาธิปไตย องค์ประกอบของวิถีประชาธิปไตย พฤติกรรมที่สะท้อนวิถีประชาธิปไตย เป็นต้น โดยวิธีการให้ผู้เรียนแสดงออกได้หลายแนวทาง อาทิ การอภิปรายกลุ่ม ในขั้นตอนนี้จะทำให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (cognitive conflict) หรือเกิดภาวะไม่สมดุล (un-equilibrium) อันจะนำไปสู่การปรับโครงสร้างทางปัญญาและนำมาซึ่งความรู้ในภายหลัง

3) **ขั้นปรับเปลี่ยนแนวความคิด (turning restructuring of ideas)** นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญหรือเป็นหัวใจสำคัญตามแนว Constructivism ขั้นนี้ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ดังนี้

ก. **ทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกัน (clarification and exchange of ideas)** ผู้เรียนจะเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น เมื่อได้พิจารณาความแตกต่างและความขัดแย้งระหว่างความคิดของตนเองกับของคนอื่น โดยกระทำผ่านขั้นตอนการสร้างสรรค์ละครทั้ง 3 ขั้นตอน เช่น

1) **ขั้นเตรียมการแสดง (Pre-Production)** อันประกอบไปด้วย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเตรียมงานทั้งการเตรียมบทละคร เตรียมนักแสดง การซ้อม การกำกับการแสดง การเตรียมเสื้อผ้า ฉาก แสง เสียง โปสเตอร์ การโฆษณา เป็นต้น ซึ่งในขั้นตอนนี้จะทำให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นทักษะด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และทำให้เกิดทักษะด้านบุคคล อันเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนวิถีประชาธิปไตยด้วย

2) **ขั้นการแสดง (Production)** เป็นขั้นของการสื่อสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยตรงระหว่างผู้แสดงกับผู้ชม อันจะทำให้เกิดการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายที่จะมาพร้อมกับปฏิริยาตอบกลับของผู้ชมขณะชมละครด้วย

3) **ขั้นหลังการแสดง (Post-Production)** เป็นขั้นของการประเมินผล คือ ประชุมสรุปงานนำปัญหาที่พบเจอระหว่างการทำงานมาสรุปและประมวลเพื่อใช้แก้ไขในงานชิ้นต่อไป รวมถึงนำผลที่ได้รับจากการวิจารณ์ของผู้ชมมาเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จและนำไปแก้ไขในครั้งต่อไปได้อีกด้วย ในขั้นตอนนี้จะสามารถทำให้ผู้สร้างสรรค์งานละครลดอคติหรือตัวตนด้วยการรับฟังสิ่งที่ผิดพลาดระหว่างทำงานหรือระหว่างแสดงที่สะท้อนมาจากคนทำงานร่วมกันหรือผู้ชมละครด้วยใจที่เปิดกว้าง ทำให้เรายอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิดได้ และ เมื่องานสำเร็จออกมาแล้วจะทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมในการสร้างสรรค์เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งคุณสมบัติประการนี้ เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการที่จะช่วยให้เด็กปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และความเชื่อมั่นในตนเองจะทำให้เด็กรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก สามารถเผชิญปัญหาได้โดยไม่วิตกกังวล อันจะนำไปสู่ภาวะการณ์พึ่งตนเองได้ (ภรณ์คุรุรัตน์, 2535) และในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นี้จะนำไปสู่วิถีประชาธิปไตยในเรื่องการเคารพในความแตกต่างหลากหลายได้

ข. **การสร้างความคิดใหม่ (Construction of new ideas)** จากการอภิปรายและทดลองสร้างสรรค์ละครจนเกิดการกำหนดความคิดใหม่ หรือความรู้ใหม่ขณะสร้างสรรค์ละคร โดยความคิดหรือความรู้ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเชิงพฤติกรรมที่สะท้อนวิถีประชาธิปไตยหรืออาจเกิดผลในทางตรงกันข้ามกับวิถีประชาธิปไตย ทั้งนี้ล้วนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ระหว่างสร้างสรรค์ละครทั้งสิ้น

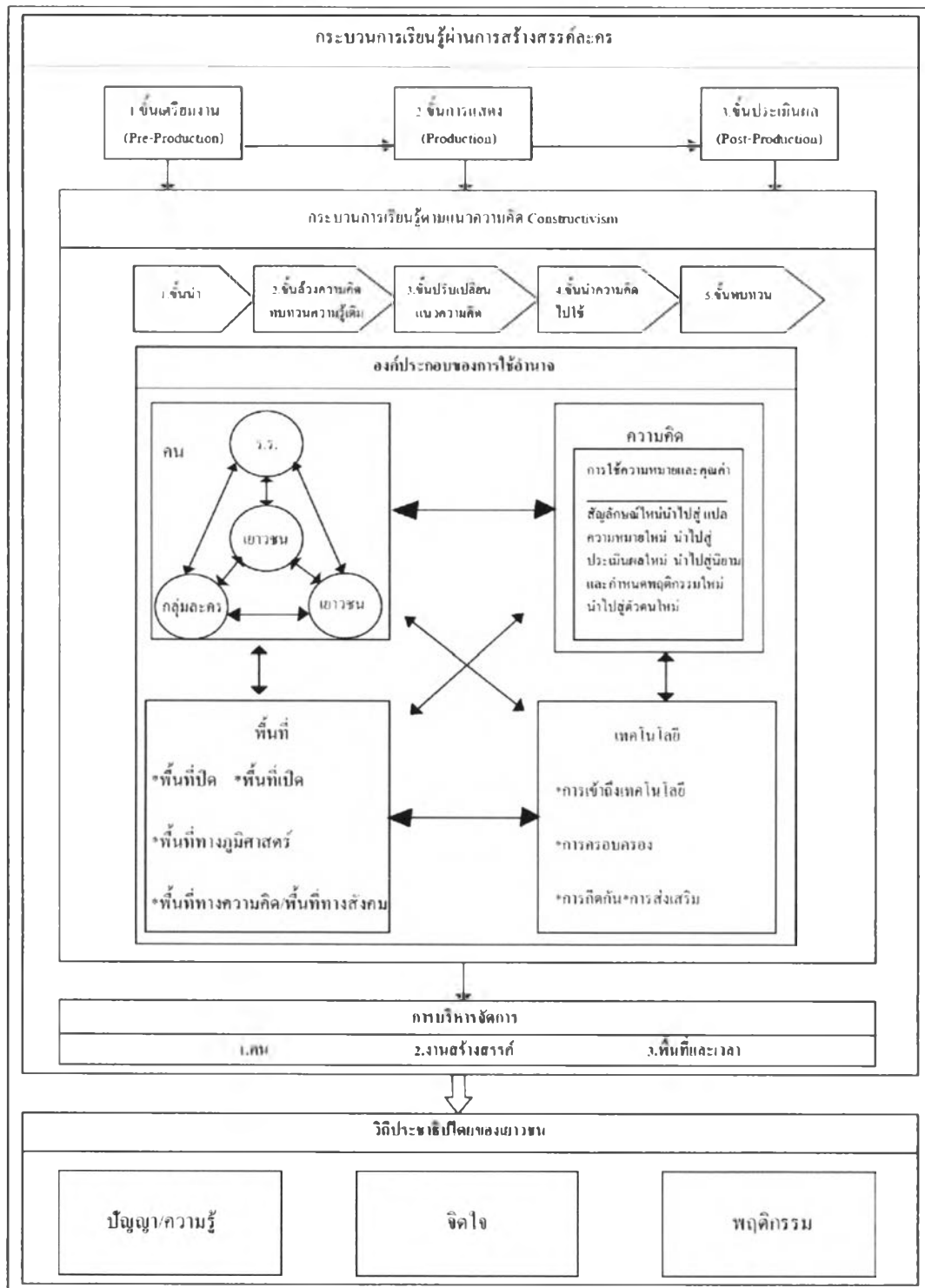
ค. ประเมินความคิดใหม่ (evaluation of the new ideas) โดยการทดลองหรือการคิดอย่างลึกซึ้ง ผู้เรียนควรวางแนวทางที่ดีที่สุดในการทดสอบความคิดหรือความรู้ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนอาจจะรู้สึกไม่พึงพอใจความคิดความเข้าใจที่เคยมีอยู่ เนื่องจากหลักฐานการทดลองสนับสนุนแนวคิดใหม่มากกว่า อันเกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์ละครทั้ง 3 ขั้นตอน

4) **ขั้นนำความคิดไปใช้ (application of ideas)** เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนมีโอกาสนำแนวคิดหรือความรู้ความเข้าใจที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ในสถานการณ์ต่างๆ ขณะที่อยู่ในกระบวนการสร้างสรรค์ละครทั้งที่คุ้นเคย และไม่คุ้นเคย ไปใช้เพื่อให้กระบวนการสร้างสรรค์ละครดำเนินต่อไป เป็นการแสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย หรือในทางตรงกันข้าม อาจเกิดผลการเรียนรู้แบบใหม่ที่ไม่เกิดวิถีประชาธิปไตยก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขั้นตอนของการสร้างความคิดใหม่ และประเมินความคิดใหม่ ว่าผู้เรียนรู้ได้เรียนรู้สิ่งใด ในสภาพแวดล้อมหรือในความสัมพันธ์ทางอำนาจแบบใด

5) **ขั้นทบทวน (review)** เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้เรียนจะได้ทบทวนว่า ความคิด ความเข้าใจของเขาได้เปลี่ยนไป ไດนการเปรียบเทียบความคิดเมื่อเริ่มต้นบทเรียนกับความคิดของเขาเมื่อสิ้นสุดบทเรียน โดยผ่านการสะท้อนตนเองในรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ การบันทึกไดอารี่ การบอกเล่า การวาดรูป เป็นต้น ความรู้ที่เกี่ยวกับวิถีประชาธิปไตยที่ผู้เรียนสร้างด้วยตนเองขณะสร้างสรรค์ละครนั้นจะทำให้เกิดโครงสร้างทางปัญญา (cognitive structure) ปรากฏในช่วงความจำระยะยาว (long-term memory) เป็นการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ผู้เรียนสามารถจำได้ถาวรและสามารถนำไปใช้ได้ ในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งนำไปใช้ชีวิตประจำวันได้

ในการสร้างสรรค์ละครทั้ง 3 ขั้นตอนต้องประกอบไปด้วยการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนนี้นอกจากนี้ในการสร้างสรรค์ละครแต่ละขั้นตอนยังประกอบไปด้วยการบริหารคน บริหารงาน สร้างสรรค์ และบริหารพื้นที่และเวลา โดยในการบริหารแต่ละอย่างจะกระจายอยู่ในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตาม แนวคิด Constructivism ไม่ว่าจะเป็น ขั้นนำ ขั้นถ่วงความคิดหรือทบทวนความรู้ ขั้นปรับเปลี่ยนแนวคิด ขั้นนำความคิดไปใช้ และขั้นทบทวน ในการเรียนรู้ตามแนวคิด Constructivism ผ่านการสร้างสรรค์ละคร จะนำไปสู่วิถีประชาธิปไตยได้ ต้องพิจารณาการใช้อำนาจแบบมีดุลยภาพของการควบคุมคน ความคิด พื้นที่ และเทคโนโลยี ผ่านการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การใช้ภาษา ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา การเรียนรู้ พฤติกรรม และเหตุการณ์ต่างๆด้วยจึงจะทำให้ผู้เรียนรู้สามารถมีวิถีประชาธิปไตย ทั้ง ความรู้ จิตใจ และพฤติกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง “กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน

ประโยชน์ของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้จัดกระบวนการสร้างสรรค์ละคร นักการศึกษา เยาวชน ผู้สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน อาทิ รัฐ เอกชน องค์กรอิสระ กองทุน และผู้เกี่ยวข้อง คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากงานวิจัย ดังนี้

1.1 ได้ทราบถึงกระบวนการเรียนรู้ของผู้จัดและผู้ร่วมกระบวนการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ละครเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตย

1.2 สามารถนำแบบกระบวนการเรียนรู้ที่นำเสนอแนวทางไว้ไปประยุกต์และศึกษาเพิ่มเติมเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยด้วยกระบวนการที่แตกต่างไป ขณะเดียวกันอาจใช้รูปแบบของกระบวนการสร้างสรรค์ละครในการประยุกต์เพื่อพัฒนาศักยภาพของเยาวชนด้านอื่นๆผ่านกระบวนการกลุ่มในลักษณะนี้

1.3 ได้ทราบถึงสาเหตุ สภาพปัญหา ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค และปัจจัยสนับสนุน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน และทำให้กระบวนการสร้างสรรค์ละครสามารถพัฒนาเยาวชนให้มีวิถีประชาธิปไตยได้

2. ประชาชนและบุคคลทั่วไปได้ทราบถึงประโยชน์และเห็นคุณค่าในการใช้ละครในฐานะกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิถีประชาธิปไตยของเยาวชน